

OBSAH

PREDHOVOR	3
1. POZNÁVACÍ VÝZNAM ROZBORU HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI A JEHO FUNKČNÉ POSTAVENIE V SÚSTAVE RIADENIA	5
1.1. Poznávací význam rozboru hospodárskej činnosti	5
1.2. Funkčné postavenie rozboru hospodárskej činnosti v sústave riadenia	8
2. CHARAKTERISTIKA ROZBOROVEJ ČINNOSTI V POĽNO- HOSPODÁRSTVE	10
2.1. Pojem rozboru hospodárskej činnosti	12
2.2. Hľadiská rozborov hospodárskej činnosti	13
2.3. Obsah ekonomickej analýzy v poľnohospodárstve	14
2.3.1. Vzťah medzi efektívnosťou a rentabilitou	16
2.3.2. Vzťah medzi efektívnosťou a intenzitou výroby	17
2.3.3. Vzťah medzi efektívnosťou a produktivitou	17
2.3.4. Vzťah medzi technickou a ekonomickou efektívnosťou	18
2.4. Funkcie a úlohy rozboru hospodárskej činnosti	19
2.4.1. Poznávací funkcia	19
2.4.2. Podkladová funkcia	20
2.4.3. Kontrolná funkcia	20
2.5. Návaznosť rozboru hospodárskej činnosti s inými ekonomickými disciplínami	21
3. OBECNÉ ZÁSADY ROZBOROVEJ ČINNOSTI	23
3.1. Podmienenosť rozboru charakterom skúmaného procesu a cieľa	23
3.2. Porovnateľnosť rozborov	23
3.3. Komplexnosť rozboru	24
3.4. Vymedzenie hlavného článku	24
3.5. Kolektívnosť a verejnnosť rozboru	24
3.6. Objektívnosť rozborovej činnosti	25
3.7. Operatívnosť rozboru	25
3.8. Účinnosť rozboru	25

4.	KLASIFIKÁCIA ROZBOROV HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI	26
4.1.	Klasifikácia rozborov z časového hľadiska	26
4.2.	Klasifikácia rozborov z priestorového hľadiska	28
4.3.	Klasifikácia rozborov z vecného hľadiska	30
5.	METÓDY ROZBOROV HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI	34
5.1.	Uplatnenie princípov materialistickej dialektiky v metodike rozborovej činnosti	34
5.2.	Klasifikačná analýza	35
5.3.	Vzťahová analýza	36
5.4.	Kauzálna analýza	37
5.5.	Syntéza	37
5.6.	Porovnávanie	38
5.7.	Štatistické metódy	39
5.8.	Matematické metódy	41
6.	HLAVNÉ ZDROJE INFORMÁCIÍ PRE ROZBOR HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI POĽNOHOSPODÁRSKEHO PODNIKU	42
7.	PRACOVNO ORGANIZAČNÝ POSTUP ROZBORU	44
7.1.	Prípravné práce	44
7.1.1.	Formulácia obsahu a cieľa rozboru	44
7.1.2.	Voľba metodiky rozboru	45
7.1.3.	Zostavenie plánu rozborových prác	45
7.1.4.	Zhromažďovanie podkladových údajov, ich kontrola a utriedenie	45
7.1.4.1.	Kontrola zhromaždených údajov a číselných podkladov	46
7.1.4.2.	Príprava analytických a syntetických tabuliek	47
7.2.	Vlastná rozborová činnosť - analýza	48
7.3.	Zhrnutie záverov rozboru a návrhová časť	49
8.	ROZKLAD GLOBÁLNEHO ČÍSLA	51
8.1.	Špecifické metodické črty a deformácia rozborového poznávania	51
8.2.	Rôzne možnosti rozkladania číselných údajov o hospo- dárskej činnosti poľnohospodárskych podnikov	53
8.3.	Vysvetľovanie zmien rozkladaných číselných údajov	54
8.4.	Grafické znázornenia rozkladu globálnych čísiel	59

9.	ANALÝZA NIEKTORÝCH TEORETICKÝCH OTÁZOK NÁKLADOV	68
9.1.	K otázke členenia nákladov v kalkulačnom vzorci	70
9.2.	K niektorým otázkam kalkulačných jednotiek	76
9.3.	Rozvrhovanie nepriamych nákladov	81
10.	KRITÉRIUM DODATOČNÝCH NÁKLADOV V SÚSTAVE EKONOMICKÝCH INFORMÁCIÍ	84
10.1.	Kritérium dodatočných nákladov z hľadiska národo- hospodárskej efektívnosti	84
10.2.	Kritérium dodatočných nákladov z hľadiska podnikovej efektívnosti	86
10.3.	Časové ohraňenie dodatočných nákladov	87
10.4.	Vecné ohraňenie dodatočných nákladov	89
10.5.	Možnosti zistovania dodatočných nákladov a ich efektívnosť	90
10.6.	Časové ohraňenie základných a dodatočných nákladov v smerniciach	92
10.7.	Vecné ohraňenie dodatočných a základných nákladov v smerniciach	93
10.8.	Možnosti zistovania efektívnosti dodatočných nákla- dov metódou priestorového porovnávania	94
10.9.	Možnosti eliminácie spolupôsobiacich faktorov pri priestorovom porovnaní	97
11.	ROZBOR VPLYVU SPOTREBY VLASTNÝCH A NAKÚPENÝCH HNOJÍV NA EKONOMICKÚ EFEKTÍVNOSŤ VÝROBY V JRD	100
11.1.	Časový horizont a informatívna základňa analýzy	102
11.2.	Metodický prístup k výpočtu efektívnosti hnojív	104
11.3.	Ekonomická efektívnosť vlastných a nakúpených hnojív v súboroch skúmaných podnikov	109
12.	NIEKTORÉ MOŽNOSTI VYUŽITIA DODATOČNÝCH NÁKLADOV PRI VÝROBE Mlieka	137
12.1.	Vzťah úžitkovosti k výške fixných, variabilných a vlastných nákladov	137
12.2.	Vzťah úžitkovosti k výške čistého dôchodku	141
12.3.	Vzťah úžitkovosti k efektívnosti dodatočných nákladov pri výrobe mlieka	142
12.4.	Vzťah úžitkovosti k pomeru fixných a variabilných nákladov	146

13.	PODMIENKY A MOŽNOSTI KOMPARABILITY NÁKLADOVÝCH UKAZOVATEĽOV	148
13.1.	Časová komparabilita	148
13.1.1.	Časové ohraňenie nákladov na medziprodukt z hľadiska sledovania vlastných nákladov	149
13.1.2.	Časové ohraňenie nákladov na medziprodukt z hľadiska ekonomickej analýzy	152
13.1.3.	Oceňovanie medziproduktu z hľadiska zistovania ročných výsledkov hospodárenia	153
13.2.	Priestorová komparabilita informácií o nákladoch	157
13.3.	Informatívny význam nákladov bez cenovej a s cenovou úpravou	158
13.4.	Vzťah niektorých faktorov k výške nepriamych nákladov	159
14.	SÚSTAVA UKAZOVATEĽOV EFEKTÍVNOSTI	164
14.1.	Sústava ukazovateľov efektívnosti rastlinného výrobku	164
14.2.	Sústava ukazovateľov efektívnosti živočíšneho výrobku	166
14.3.	Sústava ukazovateľov efektívnosti odvetvia rastlinnej výroby	169
14.4.	Sústava ukazovateľov efektívnosti odvetvia živočíšnej výroby	171
14.5.	Sústava ukazovateľov efektívnosti poľnohospo- dárskeho podniku ako celku	172
15.	ZÁKLADNÉ TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ PRI UPLATŇOVANÍ VNÚTROPODNIKOVÉHO CHOZRASČOTNÉHO RIADENIA	175
15.1.	Prístup k tvorbe chozrasčotných jednotiek	176
15.2.	Súčasné postoje k riadeniu podnikov	178
15.3.	K niektorým otázkam oceňovania vstupov a výstupov pri vnútropodnikovom chozrasčote	180
15.4.	Základné otázky pre hmotnú zainteresovanosť	185
16.	OSOBITOSTI MELIORAČNÝCH INVESTÍCIÍ PRI ROZBORE ICH EKONOMICKEJ EFEKTÍVNOSTI	190
16.1.	Podnikové a nadpodnikové hľadisko vo vzťahu k efektívnosti výstavby a prevádzky meliorač- ných investícií	192
16.2.	Niektoré otázky kalkulácie a rozboru nákladov na závlahy	194

16.2.1.	Členenie nákladov na závlahy	194
16.2.2.	Rozvrhovanie nákladov na závlahy v ekonomickom rozbore	196
16.2.3.	Ekonomický význam členenia a rozvrhovania nákladov na závlahy	199
16.3.	Vzťah cien poľnohospodárskych výrobkov k hodno- teniu ekonomickej efektívnosti melioračných investícií	201
16.4.	Sústava ukazovateľov efektívnosti meliorácií v ekonomickom rozbere	204
16.4.1.	Sústava ukazovateľov efektívnosti výroby výrobku na meliorovanej ploche	204
16.4.2.	Sústava ukazovateľov efektívnosti melioračných investícií pri rozbere rastlinnej výroby	206
16.4.3.	K otázkam metodologického východiska pri tvorbe sústavy ukazovateľov	208
16.4.4.	K obsahu sústavy ukazovateľov ekonomickej efektívnosti melioračných investícií	208